

seizoen in Birma werd slechts gebruikt om dat deel van Noord-Birma te heroveren dat voor de voltooiing van de Ledo-weg nodig was. Deze werd in januari '45 in gebruik genomen. Veel betekenis voor de oorlog tegen Japan had de nieuwe verbinding toen niet meer: de twee Amerikaanse offensieven in de *Pacific* stevenden niet langer op China af maar op Japan en het stond al vast dat de in China gestationeerde *B-29*'s naar de Marianen zouden worden verplaatst.

Zo was er dus in de tweede helft van '44 van spectaculaire voortgang in Birma geen sprake. Churchill had niet anders verwacht. Hem ergerde het dat er als gevolg daarvan geen sprake was van herstel van het Britse prestige. Notabene: de Britse *Eastern Fleet* was in januari '44 versterkt met twee vliegekampschepen en drie slagschepen welke op de Atlantische Oceaan niet langer nodig waren, en daaraan was (om voldoende tegenwicht te vormen tegen de drie Japanse vliegekampschepen die op Singapore gebaseerd waren) in april nog een Amerikaans vliegekampschip toegevoegd, de '*Saratoga*' – en die *Eastern Fleet* kon niets van strategisch belang ondernemen! *Iets* deed zij wel: in april viel zij het Japanse marinesteunpunt Sabang aan, vlak voor Atjehs noordkust, in mei, toen zij de '*Saratoga*' die naar Amerika terugkeerde¹, tot Australië begeleidde, vielen haar vliegtuigen de haven van Soerabaja aan², in juli volgde een tweede aanvalsactie tegen Sabang, in augustus een tegen de haven van Padang op West-Sumatra³ en tenslotte brachten vliegtuigen van de Britse vliegekampschepen eind december '44 en eind januari '45 zware schade toe aan de aardolie-installaties van Palembang. Die vliegekampschepen behoorden toen overigens niet langer tot de Britse *Eastern Fleet* maar tot de nieuwgevormde Britse *Pacific Fleet* die met vijf vliegekampschepen, twee slagschepen, zeven kruisers en een aantal lichtere eenheden op Ceylon gevormd was en vandaar in januari '45 onderweg ging naar Australië teneinde in een later stadium aan de oorlog in de *Pacific* deel te nemen. Die Britse *Pacific Fleet* diende de aanwijzingen van Nimitz te volgen en het was volgens een van hem uitgegaan bevel geweest dat de installaties van Palembang waren geteisterd.

In '44 was dus slechts sprake van incidentele acties van de Britse *Eastern Fleet*. De Britten hadden het anders gewild – hun zwakheid was dat zij,

¹ Het schip werd korte tijd later bij de *Eastern Fleet* vervangen door een derde Brits vliegekampschip. ² Boven Soerabaja waren al twee keer eerder Geallieerde toestellen verschenen, nl. in juli en in november '43, beide keren van Australië uit. ³ Wij komen op die acties tegen Sabang, Soerabaja en Padang, waaraan ook Nederlandse strijdkrachten deelnamen, terug in het volgende deel.